

Igrajmo se ravbarje in žandarje. Ne, še bolje, narišimo zmaja, zgradimo iglu! Koliko možnosti za igro, za špilanje, ki ga v sebi nosi tudi naslov pesniške zbirke Vida Sagadina. Vseeno pa pri tej drobni knjižici ne gre le za igračkanje, saj ima vsaka barvna črta, narisana na papir, svoje posledice, in vsak čudovit iglu, postavljen na zasneženem vrtu, svojo ceno. Temelj zbirke je očetovstvo, še bolje, razmerje oče–sin, in ta dva počneta vse mogoče, pri čemer pa pesniški subjekt očeta nenehno samoocenjuje in premleva njun odnos: »Z otrokom se igra na snegu. // Naredila sva iglu. // Najin iglu je / večji od neba. // In trpežnejši od zime. /.../ nič ne kaže / da bi se ta iglu / hotel še kdaj / staliti. // In navsezadnje. // Poledenitev se je šele začela.«

Tako je igranje osnova za razmišljanje o sedanjosti, spominjanje preteklosti in tudi špekulacije za prihodnost; slednja je za subjekt še posebej strašljiva, čeprav se poskuša z njo obenem tudi sprijazniti: »Ko je moj sin v pesek / prvič zarisal krog so se / rodili tudi zmaji ki jih / sedaj preganjava skupaj. // Potem jih v šoli učijo risati / kroge ki ločijo tvoje od mojega. /.../ Nekoč bo moral zarisati svoj lasten krog. // Že sedaj trepetam / pred tem dnevom.« Kako zelo človeško je to, ta trepet, ki preveva vse pesmi zbirke, pa naj govorijo o vlečenju vrvi, prelistavanju albuma, celo o kamnu, oblaku in zidu. Sagadin uspe iz vsakega še tako neznatnega predmeta iztisniti tisto, kar ga dela posebnega, in hkrati vanj prelitati še odtenek samega sebe.

Pri *Špilungi* se nam na začetku zdi, da bo imela notranjo zgradbo, toda ta se potem razbija in skozi celotno knjigo izgublja. Dober primer je razporeditev pesmi, ki najprej vzpostavijo očeta (*Očetje*) in mamo

(Materinstvo)

, nato še otroka

(Krog, Bivak, Špilja)

, potem pa se ta »družinska logika« počasi porazgubi med platnicami in jo prekinjajo recimo verzi o pisarju, ki popisuje svojo psiho

(Pisar)

, o nesrečah

(Rešilec, Peška)

in podobno, kar deluje precej netaktno, toda proti koncu se začne zbirka sestavljati nazaj, ko spet vzpostavi vezi med partnerjema

(Odnos, Jok)

in se izpolni v

Objemu

, ki je hkrati znak za konec in za obljubo novega začetka: »Začne se z lepo žensko / z dolgimi črnimi lasmi. /.../ Preveč je že doživela / dala skozi // da bi poskusila odpreti tvoja vrata / kljub bolečini. // Poskusi jo za začetek // vsaj poklicati po imenu.« Morda se pesnik res igra z nami, a vseeno ne more zatajiti svoje govorice, ki ima drugačne načrte, le vsake toliko jo zamoti vprašanje, ki ga najdemo tudi v verzu: »Lahko obdržim tole pesem?«

Sagadin ima tudi svojevrsten način mešanja tragičnega in komičnega, ki se včasih izrazi v blagem humorju. Ta praviloma ne zaide v temnejše podtone, saj ga preveča preveč otroškega navdušenja nad stvarmi, ki jih zaznava okrog sebe. Večkrat se mu zato pesmi zapišejo kot žalostne zgodbe, ki so preprosto del vsakdana, ne pa nekaj, kar je treba na vsak način izkoristiti in prikazati še bolj moreče, kot je. In ravno te nas najbolj postavijo na trdna tla: »Napol živa stekla lisica / je pod našim oknom / skotila mladiča. /.../ Oče si je nadel rokavice / in zgrabil za lopato. // Zanj je bilo to samo še / eno od jesenskih opravil / in opravil ga je enako / hitro in temeljito.« Recimo le, da ima pesnik odprte čute in se ne slepi pred nevarnostmi tega sveta, vseeno pa njegov subjekt z veliko ljubeznijo in predanostjo vzgaja svojega sina. To je pogum.

Tudi slogovno gre za špil, saj se je pesnik očitno odločil, da vejica ne obstaja, zato ni v celotni zbirki niti ene – so pa vsa ostala ločila postavljena popolnoma pravilno. Prvih nekaj pesmi zna to delovati res moteče, toda kmalu se upraviči. Ritem pesmi je zaradi tega namreč odsekan, a hkrati tekoč, in pusti notranjemu glasu, da poudarke postavlja tja, kamor se glede na povedano najboljše prilagajo. Čeprav v pesmi *Viseča mreža* najdemo verz: »Takole. // Nekoliko okorno. / S

čevlji v rokah.« je
prej nasprotno. Prva pesem,
Meja

Špilunga vse prej kot okorna,

, je ena izmed redkih očitno družbenokritičnih, zato izzveni v prazno, avtor je namreč boljši pri upesnjevanju majhnih osebnih zgodb na osnovi vsakdanjih družinskih razmerij. Mikrokozmos *Špilunge*

ni tako mikro, bolj vesolje, ki kar čaka, da potegne vase in zašpila še kakšno.

Avtorica kritike: Veronika Šoster

{fshare id=2473}